

Primitieve begroting 2024

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Programmaplan Wsw	4
Financiële begroting en meerjarenraming	5
<i>Uitgangspunten begroting en meerjarenraming</i>	5
<i>Overzicht van baten en lasten</i>	6
<i>Personele planning</i>	7
<i>Toelichting overzicht van baten en lasten</i>	8
<i>Financiële positie</i>	12
<i>Investeringen</i>	12
<i>Reserves</i>	13
<i>Voorzieningen</i>	13
<i>Overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld</i>	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
<i>Risicoparagraaf</i>	13
Paragrafen BBV	14
<i>Weerstandsvermogen</i>	14
<i>Onderhoud kapitaalgoederen</i>	15
<i>Financiering</i>	16
<i>Rechtmatigheid</i>	17
<i>Verbonden partijen</i>	18
<i>Fiscale positie</i>	19
<i>Openbaarheidsparagraaf</i>	19

Voorwoord

Promen is het sociaal ontwikkelbedrijf van de gemeenten Alphen aan den Rijn, Capelle aan den IJssel, Gouda, Krimpenerwaard, Krimpen aan den IJssel, Waddinxveen en Zuidplas. Het maatschappelijk doel is om zoveel als mogelijk mensen te laten participeren, bij voorkeur in loonvormende arbeid.

Voor u ligt de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025 tot en met 2027. Deze primitieve begroting is, evenals in de voorgaande jaren, nog volledig gebaseerd op de jaarschijf 2024 van het in december jl. vastgestelde Ondernemingsplan Promen 2023 (OP Promen 2023). Het verschil tussen die jaarschijf en de thans voorliggende primitieve begroting wordt uitsluitend veroorzaakt door de indexering van de baten en lasten. Daarbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De indexeringen zijn gebaseerd op het door de gemeenten vastgestelde financieel kader gemeenschappelijke regelingen 2024.
- Bij de indexering van de loonkosten niet doelpersoneel is bovendien rekening gehouden met het onlangs bereikte akkoord cao gemeenten over de loonstijgingen met terugwerkende kracht per 1-1-2023. Die loonstijgingen liggen ruim 5 % boven het percentage waarmee rekening is gehouden in het OP 2023 (3,7%).

De primitieve begroting is technisch van karakter. In het najaar 2023 wordt deze begroting verder uitgewerkt in het Ondernemingsplan Promen 2024, inclusief een gewijzigde begroting en meerjarenraming. Daarbij zal naast het financieel-economisch inzicht ook een sociaal-maatschappelijk beeld worden gegeven en aandacht worden besteed aan de ontwikkelingen, ambities en te bereiken resultaten op het gebied van de maatschappelijke opdracht van Promen.

Programmaplan Wsw

Het doel van het programma Wsw is om zoveel mogelijk mensen met een arbeidshandicap te helpen aan een zo regulier mogelijke arbeidsplaats onder aangepaste omstandigheden. De indicatoren van dit programma kunnen als volgt worden weergegeven:

Indicatoren programma Wsw	OP 2023	Begr. 2024
Aantal arbeidsplaatsen Wsw (SE)	738,0	687,7
Aantal niet-doelgroep (FTE)	129,2	129,2

Meerjarenraming Bedragen x € 1.000	OP 2023	Begr. 2024	Begr. 2025	Begr. 2026	Begr. 2027
Totaal baten	33.605	34.443	32.589	30.846	29.176
Totaal lasten	24.661	24.589	23.011	21.542	20.139
Saldo van baten en lasten	8.944	9.854	9.578	9.304	9.037
Totaal overhead	8.972	9.887	9.616	9.347	9.085
Financiële baten en lasten	-110	-105	-100	-95	-90
Mutaties reserves	138	138	138	138	138
Totaal programma Wsw	-	-	-	-	-

De kosten voor overhead betreffen de kosten voor niet-doelgroep personeel en de overige bedrijfskosten. Onder deze post is eveneens een bedrag opgenomen voor onvoorziene uitgaven ad. € 50k.

Financiële begroting en meerjarenraming

Uitgangspunten begroting en meerjarenraming

Deze begroting gaat uit van de in 2017 door de gezamenlijke gemeenten vastgestelde beleidskaders voor de periode 2018-2025. In die zin wordt, evenals in de voorgaande jaren, de lijn doorgetrokken van het in december jl. vastgestelde Ondernemingsplan Promen 2023 (inclusief de financiële meerjarenraming 2024-2026). De begroting is meerjarig sluitend en voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Het verschil in de bijdrage per SW-arbeidsplaats houdt verband met de verwachte loonkostenstijgingen in 2024. Deze loonkostenstijgingen worden veroorzaakt door de verwachte cao-verhogingen. Die zijn op dit moment nog onbekend. Evenals vorig jaar is voor de indexering van de kosten en opbrengsten aangesloten bij het door de gemeenten vastgestelde Financieel kader gemeenschappelijke regelingen 2024. Deze percentages zijn hieronder nader toegelicht. Naast deze percentages is bij de indexering van de loonkosten niet doelgroep personeel bovendien rekening gehouden met het onlangs bereikte akkoord (cao gemeenten) over de loonstijgingen met terugwerkende kracht per 1-1-2023. Deze loonstijging ligt ruim 5 % boven de loonstijging van 3,7 % waarmee rekening is gehouden in het Ondernemingsplan Promen 2023.

In de personeelsplanning SW is rekening gehouden met de aantallen medewerkers zoals opgenomen in het onlangs vastgestelde OP Promen 2023. De SW-doelgroep krimpt jaarlijks als gevolg van pensioneringen en natuurlijke uitstroom.

De inschatting van de loonkosten Wsw personeel is in 2024 ca. 6,4 % hoger dan in de jaarschijf 2024 van het OP Promen 2023 en sluit aan bij het door de gemeenten vastgestelde Financieel kader gemeenschappelijke regelingen 2024. Als gevolg van de extra loonstijgingen niet doelgroep personeel per 1-1-2023 ligt dit percentage voor deze groep medewerkers op 11,8 %. Voor de materiele kosten is rekening gehouden met een percentage van 9 %, conform het financieel kader 2024. De omzet per SW-medewerker stijgt eveneens met een percentage van ca. 6,4 %.

PW-medewerkers en –trajectdeelnemers dragen bij aan de omzet die binnen de GR Promen wordt gerealiseerd. De toerekening daarvan aan de onderliggende Prowork BV, waarin met ingang van 1-1-2018 alle PW-activiteiten zijn ondergebracht, gaat uit van gelijke opbrengsten per medewerker voor zowel de SW als de PW. De dienstverlening vanuit Promen aan Prowork op het terrein van de PW-activiteiten geschiedt op basis van de werkelijke kosten.

Overzicht van baten en lasten

Meerjarenraming					
Bedragen x € 1.000	OP	Begr.	Begr.	Begr.	Begr.
	2023	2024	2025	2026	2027
Baten					
Bijdragen Wsw arbeidsplaatsen	23.820	24.728	23.522	22.385	21.280
Omzet door Wsw personeel	9.619	9.538	8.890	8.284	7.719
Overige opbrengsten Wsw	166	177	177	177	177
Totaal baten	33.605	34.443	32.589	30.846	29.176
Lasten					
Kosten Wsw personeel	22.720	22.574	21.064	19.660	18.316
Kosten begeleid werken	1.020	1.011	943	878	819
Toegerekende huisvestingskosten	921	1.004	1.004	1.004	1.004
Totaal lasten	24.661	24.589	23.011	21.542	20.139
Saldo van baten en lasten	8.944	9.854	9.578	9.304	9.037
Overhead					
Kosten niet-doelgroep personeel	6.863	7.566	7.345	7.125	6.911
Overige bedrijfskosten	2.129	2.271	2.221	2.172	2.124
Incidentele baten en lasten	-20	50	50	50	50
Totaal overhead	8.972	9.887	9.616	9.347	9.085
Financiële baten en lasten	-110	-105	-100	-95	-90
Mutaties reserves	138	138	138	138	138
Resultaat Promen	-	-	-	-	-

Personele planning

Personeel Wsw

Voor de personeelsplanning Wsw wordt uitgegaan van een afbouw van de huidige WSW-populatie door pensioneringen en natuurlijk verloop ad. 6,8 %.

Wsw-medewerkers per Bedrijfsonderdeel (SE)	OP 2023	Begr. 2024	Begr. 2025	Begr. 2026	Begr. 2027
Begeleid Werken	76,8	71,5	66,7	62,1	57,9
Individuele detachering	83,0	77,4	72,1	67,2	62,6
Groepsdetachering	195,3	182,0	169,7	158,1	147,3
Groen	103,7	96,6	90,1	83,9	78,2
Schoon	66,7	62,2	58,0	54,0	50,3
Productie Binnen	166,9	155,6	145,0	135,1	125,9
Staf	35,6	33,1	30,9	28,8	26,8
RVU	10,0	9,3	8,7	8,1	7,5
Totaal Promen	738,0	687,7	641,2	597,3	556,5

RVU staat voor de nieuwe Regeling Vervroegd Uittreden.

In de onderstaande tabel zijn de verwachte aantallen arbeidsplaatsen per gemeente opgenomen.

Aantallen arbeidsplaatsen Wsw per gemeente (SE)	OP 2023	Begr. 2024	Begr. 2025	Begr. 2026	Begr. 2027
Alphen aan den Rijn	25,2	23,5	21,9	20,4	19,0
Capelle aan den IJssel	167,4	156,1	145,5	135,5	126,2
Gouda	274,5	255,8	238,6	222,2	207,0
Krimpen aan den IJssel	59,6	55,5	51,7	48,2	44,9
Krimpenerwaard	91,3	85,0	79,3	73,9	68,9
Waddinxveen	63,2	58,9	54,9	51,1	47,6
Zuidplas	56,8	52,9	49,3	46,0	42,9
Totaal	738,0	687,7	641,2	597,3	556,5

Toelichting overzicht van baten en lasten

Bijdragen Wsw arbeidsplaatsen (x € 1.000)	OP 2023	Begr. 2024
<u>Bijdragen deelnemende gemeenten</u>		
Wsw bijdragen deelnemende gemeenten	23.745	24.654
<u>Overige bijdragen</u>		
Bijdrage Bodegraven-Reeuwijk	75	74
Overige bijdragen Wsw		
Bijdragen Wsw arbeidsplaatsen	<u>23.820</u>	<u>24.728</u>

In onderstaande tabel is het meerjarig verloop van de kostprijs per Wsw-arbeidsplaats weergegeven. De kostprijs per arbeidsplaats is berekend op basis van de bijdragen van de Wsw arbeidsplaatsen en het totaal aantal arbeidsplaatsen binnen Promen.

Kostprijs per Wsw arbeidsplaats	
Realisatie 2022	30.430
Ondernemingsplan 2023 (OP 2023)	32.170
Jaarschijf 2024 in het OP 2023	33.073
Primitieve begroting 2024	35.850

Ten opzichte van de jaarschijf 2024 in het OP Promen 2023 stijgt de kostprijs per Wsw arbeidsplaats voor het jaar 2024 met ca. 8,4 %. Deze stijging wordt veroorzaakt door de verwachte loonstijgingen Wsw (6,4 %), niet doelgroep personeel (11,8%) en de stijging van de materiële lasten met 9 %. De kostenstijgingen worden deels gecompenseerd door de stijgingen van de omzet.

De kostprijs per WSW-arbeidsplaats stijgt jaarlijks, met name door de stijgingen van de loonkosten WSW en de loonkosten van het niet-doelgroep personeel. Voor de jaren 2025 en verder is nog geen rekening gehouden met verdere loonstijgingen. De stijging van de kostprijs in die jaren houdt voornamelijk verband met het afnemende aantal WSW-medewerkers. De krimp van het aantal niet doelgroep medewerkers op stafafdelingen gaat minder hard dan de afname van het aantal WSW-medewerkers, waardoor de kostprijs per WSW-arbeidsplaats stijgt.

Vanuit de gemeente Bodegraven-Reeuwijk is sinds 2017 sprake van een bijdrage voor de loonkosten van de medewerkers vanuit deze gemeente. Gemeente Bodegraven-Reeuwijk is sinds 2012 geen onderdeel meer van de Gemeenschappelijke Regeling Promen. Sinds 2017 geldt de afspraak dat zij het verschil tussen de loonkosten en de Wsw bijdrage per arbeidsplaats vanuit het Rijk zullen vergoeden.

Op basis van de verwachte aantallen medewerkers per gemeente, zijn in onderstaande tabel de verwachte bijdragen per gemeente opgenomen. De bijdragen zijn berekend conform de in 2018 door het bestuur vastgestelde nieuwe verdeling van buiten gemeentelijke Wsw medewerkers.

Wsw bijdragen deelnemende gemeenten	OP 2023	Begr. 2024	Begr. 2025	Begr. 2026	Begr. 2027
Alphen aan den Rijn	811	842	801	762	724
Capelle aan den IJssel	5.387	5.596	5.322	5.063	4.811
Gouda	8.835	9.170	8.726	8.303	7.892
Krimpen aan den IJssel	1.917	1.990	1.891	1.801	1.712
Krimpenerwaard	2.936	3.047	2.900	2.761	2.627
Waddinxveen	2.032	2.112	2.008	1.909	1.815
Zuidplas	1.827	1.897	1.803	1.719	1.635
Totaal	23.745	24.654	23.451	22.318	21.216

Omzet door Wsw personeel (x € 1.000)	OP 2023	Begr. 2024
Omzet individuele detachering	1.723	1.708
Omzet Groepsdetachering	3.427	3.398
Omzet Groen en Schoon	3.721	3.690
Omzet Productie Binnen	748	742
Omzet door Wsw personeel	9.619	9.538

Voor de omzet WSW wordt uitgegaan van een stijging van de opbrengst per medewerker met 6,4% ten opzichte van het OP Promen 2023.

Kosten Wsw personeel (x € 1.000)	OP 2023	Begr. 2024
Loonkosten Wsw personeel	22.205	22.059
Lage-inkomensvoordeel	-265	-265
<i>Overige personeelskosten</i>		
Reis- en vervoerskosten	200	200
Bedrijfsgeneeskundige zorg	330	330
Studiekosten Wsw	41	41
Overige kosten Wsw personeel	209	209
Totaal overige personeelskosten	780	780
Totaal kosten Wsw personeel	22.720	22.574

Door de uitstroom van Wsw-medewerkers dalen de kosten van het Wsw personeel jaarlijks. In 2023 is rekening gehouden met een stijging van de loonkosten per medewerker van ca. 5,7% per FTE ten opzichte van het jaar 2022 vanwege:

- De stijging van het wettelijk minimumloon met 10% per 1 januari 2023.
- De stijging van de Wsw lonen met 1,93% per 1 januari 2023 conform de in de cao vastgelegde LPO-systematiek
- Door de ruime verhoging van het wettelijk minimumloon zullen de eerste loonschalen van de Wsw cao met meer dan 1,93 % stijgen per 1 januari 2023
- De stijging van de lonen met ca. 2 % per 1 juli 2023

De indexering voor 2024 is conform het financieel kader gemeenschappelijke regelingen 2024 (6,4%).

Kosten Begeleid Werken (x € 1.000)	OP 2023	Begr. 2024
Kosten Begeleid Werken	1.020	1.011

Promen betaalt loonkostensubsidie aan werkgevers die Begeleid Werkers in dienst hebben.

Huisvestingskosten (x € 1.000)	OP 2023	Begr. 2024
Kosten Begeleid Werken	921	1.004

Met ingang van het verslagjaar 2021 worden de huisvestingslasten (voor zover deze betrekking hebben op het primaire proces) toegerekend aan de programmarekening om te voldoen aan de notitie overhead van de Commissie BBV. Van de huisvestingslasten komt 80% ten laste van het programma Begeleide participatie. De overige 20% heeft betrekking op de kantoorruimten en behoren tot de overheadkosten.

De huisvestingslasten bestaan o.a. uit de kosten voor huur, afschrijving van gebouwen, terreinen en installaties, onderhoud, energie, verzekering en rente. Deze kosten worden nader toegelicht onder de overige bedrijfskosten

Kosten niet-doelgroep personeel (x € 1.000)	OP 2023	Begr. 2024
Loonkosten niet-doelgroep personeel	9.376	10.526
<i>Overige personeelskosten</i>		
Reis- en vervoerskosten	84	84
Inhuur personeel	144	144
Studiekosten	120	120
Overige kosten niet doelgroep personeel	16	16
Totaal	364	364
Toerekening kosten Prowork BV	-2.877	-3.324
Kosten niet-doelgroep personeel	<u>6.863</u>	<u>7.566</u>

De loonkosten niet-doelgroep bestaan uit de loonkosten voor ambtenaren, Sterwork personeel en Promen regulier personeel. De medewerkers van 'Promen regulier' zijn vanaf 1-1-2022 in dienst getreden van de GR Promen. Voorheen was deze groep medewerkers onderdeel van Prowork BV en werden de loonkosten van de medewerkers doorberekend aan Promen.

De indexering van de loonkosten 2024 is als volgt berekend:

- De indexeringen zijn, evenals de loonkosten van het Wsw personeel, gebaseerd op het door de gemeenten vastgestelde financieel kader gemeenschappelijke regelingen 2024 (6,4 %).
- Bij de indexering van de loonkosten niet doelpersoneel is bovendien rekening gehouden met het onlangs bereikte akkoord over de loonstijgingen met terugwerkende kracht per 1-1-2023. Die loonstijgingen liggen ruim 5 % boven het

het percentage waarmee rekening is gehouden in het OP 2023 (3,7%). De totale indexering van de loonkosten bedraagt derhalve 11,8%.

De toerekening van kosten aan Prowork BV heeft betrekking op de begeleiding van Prowork medewerkers (betreft jobcoaches, leidinggevend personeel en overhead).

Overige bedrijfskosten (x € 1.000)	OP 2023	Begr. 2023
Afschrijvingskosten	756	830
Huurkosten/ lease	531	583
Onderhoudskosten	787	863
Toevoeging voorziening groot onderhoud	100	110
Energieverbruik	384	421
Belastingen en verzekeringen	405	445
Accountants- en advieskosten	262	287
Indirecte productiekosten	61	66
Kantine	42	46
Overige	379	416
Subtotaal	3.707	4.067
Toerekening huisvestingskosten	-921	-1.004
Toerekening kosten Prowork B.V.	-657	-792
Overige bedrijfskosten	<u>2.129</u>	<u>2.271</u>

Voor de primitieve begroting 2024 wordt, conform het financieel kader gemeenschappelijke regelingen 2024, rekening gehouden met een indexering van de kosten van 9 %.

Incidentele baten en lasten (x € 1.000)	OP 2023	Begr. 2024
Incidentele baten en lasten	20	-50
Incidentele baten en lasten	<u>20</u>	<u>-50</u>

De incidentele lasten 2024 hebben betrekking op € 50k onvoorzien.

Financiële baten en lasten (x € 1.000)	OP 2023	Begr. 2024
Financiële baten en lasten	-110	-105

De financiële baten en lasten hebben betrekking op de langlopende leningen bij de BNG.

Mutaties reserves (x € 1.000)	OP 2023	Begr. 2024
Mutaties reserves	138	138

De vrijval uit de reserves zijn ter dekking van de afschrijvingskosten van de verbouwing van het pand aan de Zuider IJsseldijk Gouda, de investeringen in het pand aan de Hoofdweg in Capelle en de investeringen in de luchtbehandelingssystemen.

Financiële positie

In de programma's is geen nieuw beleid opgenomen. Op basis van de werkelijke balansstanden per 31 december 2022 en de begrote baten en lasten 2023 tot en met 2027 worden onderstaande balansstanden geprognosticeerd.

Balansprognose per ultimo jaar (x € 1.000)	OP 2023	Begr. 2024	Begr. 2025	Begr. 2026	Begr. 2027
Materiele vaste activa	6.662	6.562	6.462	6.362	6.262
Financiële vaste activa	18	18	18	18	18
Vorraden	150	150	150	150	150
Uitzettingen met looptijd < 1 jaar	3.000	2.900	2.800	2.700	2.600
Liquide middelen	25	25	25	25	25
Overlopende activa	45	45	45	45	45
Totaal activa	9.900	9.700	9.500	9.300	9.100
Eigen vermogen	3.442	3.491	3.353	3.215	3.087
Voorzieningen	62	36	63	92	109
Langlopende schulden	3.566	3.361	3.117	2.873	2.629
Vlottende passiva	2.830	2.812	2.967	3.120	3.275
Totaal passiva	9.900	9.700	9.500	9.300	9.100

Investeringsen

Uitgangspunt voor de jaren 2023 t/m 2027 is dat sprake is van investeringen passend binnen de exploitatieruimte van de begrote afschrijvingslasten.

Promen zal voor zover nodig passende financiering afsluiten voor de geplande investeringen.

Reserves

In onderstaand overzicht zijn de verwachte standen per reserve opgenomen.

Reserves bedragen x € 1.000	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Algemene reserve	2.269	2.269	2.269	2.269
Huisvestingsreserve	33	22	11	
Reserve resultaat 2015	71	44	17	
Reserve luchtbehandeling	1.118	1.018	918	818
Totaal	3.491	3.353	3.215	3.087

Voorzieningen

In onderstaand overzicht zijn de standen per voorziening opgenomen.

Voorzieningen bedragen x € 1.000	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Groot onderhoud gebouwen	36	63	92	109
Totaal	36	63	92	109

Risicoparagraaf

Promen opereert op de commerciële markt door producten en diensten aan derden te leveren. Hierdoor heeft Promen te maken met het normale ondernemersrisico. Door de turbulentie mondiaal en in Nederland nemen deze risico's toe. Door de inflatoire ontwikkelingen en de hoge loonkostenstijgingen c.q. onzekerheid over de werkelijke loon- en prijsstijgingen in 2024 nemen de risico's ook op dat vlak toe. Bij de opstelling van het Ondernemingsplan Promen 2024 (inclusief gewijzigde begroting en meerjarenraming) in het najaar van 2023 zullen alle op dat moment bekende effecten en risico's opnieuw in kaart worden gebracht.

Paragrafen BBV

Weerstandsvermogen

In 2019 is de nieuwe Nota reserves, risicoanalyse en weerstandsvermogen vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Deze nota maakt een vast onderdeel uit van de P&C cyclus van Promen en is bedoeld om de omvang van het weerstandsvermogen van de Gemeenschappelijke Regeling te bepalen.

Onder weerstandsvermogen wordt verstaan het vermogen van Promen om toekomstige tegenvallers op te vangen, zonder dat een dergelijke tegenvaller directe consequenties heeft voor het huidige beleid en/ of daaraan verbonden activiteiten. Het weerstandsvermogen is van belang voor de mate waarin risico's, waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of waarvoor geen verzekeringen zijn afgesloten, kunnen worden opgevangen.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover Promen kan beschikken om niet begrote kosten te dekken en;
- Alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiele betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie.

In dit kader is allereerst een risico-inventarisatie uitgevoerd. Bij Promen zijn dit de risico's die voortvloeien uit de activiteiten van de vier bedrijven (Productie Binnen, Groepsdetacheringen, Groen en Schoon en het Talentontwikkelbedrijf). Deze risico's worden beïnvloed door enerzijds de klant- en marktrisico's en anderzijds door risico's als gevolg van wet- en regelgeving: wettelijke wijzigingen (cao's, minimumloon, sociale lasten, premies pensioenen, premiekortingen e.d.) zijn niet beïnvloedbaar maar hebben een grote impact op de kosten.

De vorengenoemde risico's zijn recentelijk overeenkomstig een landelijk voor de SW-sector gehanteerde systematiek opnieuw gewaardeerd en gekwantificeerd. De berekening van de ondergrens van het benodigd weerstandsvermogen is daarbij becijferd op € 2,4 mln. (was € 1,8 mln.). Deze stijging houdt verband met de hogere klant- en marktrisico's als gevolg van de huidige coronacrisis.

Promen beschikt momenteel over een bedrag van ca. € 2,3 mln. aan weerstandscapaciteit, beschikbaar voor het opvangen van de bedrijfsrisico's van € 2,4 mln. De ratio 'weerstandscapaciteit/ risico's voor Promen' is derhalve nagenoeg gelijk aan 1.

In onderstaand overzicht zijn de financiële kengetallen van Promen opgenomen.

Financiële kengetallen	OP 2023	Begr. 2024	Begr. 2025	Begr. 2026	Begr. 2027
1a. netto schuldquote	9%	9%	10%	10%	10%
1b. netto schuldquote gecorrigeerd	9%	9%	10%	10%	10%
2. solvabiliteitsratio	35%	35%	35%	35%	35%
3. grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
4. structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%	0%
5. belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Onderhoud kapitaalgoederen

Het beleid van Promen voor 'kapitaalgoederen' en 'infrastructuur' is deze in stand te houden in een vorm die passend is bij de bedrijfsvoering en medewerkers een veilige en passende werkomgeving te bieden. Promen heeft daartoe op twee locaties gebouwen in gebruik:

- Locatie Zuider IJsseldijk, Gouda
- Locatie Hoofdweg, Capelle aan den IJssel

Medio 2017 is een huurpand aan de Hoofdweg te Capelle aan den IJssel in gebruik genomen, Het eigenaarsonderhoud inclusief de installaties is voor rekening van de verhuurder. Promen is verantwoordelijk voor het huurdersonderhoud.

In 2015 heeft het bestuur middels de Nota weerstandsvermogen, reserves en voorzieningen tot instelling van een onderhoudsvoorziening besloten. Deze onderhoudsvoorziening is gevormd op basis van het geactualiseerde meerjarenonderhoudsplan. Voortaan zal de uitvoering van de onderhoudsactiviteiten volledig worden gebaseerd op dit geactualiseerde meerjarenonderhoudsplan. Op deze wijze wordt bereikt dat de per definitie cyclische uitgaven van het onderhoud gelijkmatig in de tijd kunnen worden verdeeld.

Financiering

Promen beschikt over een rekening-courant kredietfaciliteit bij de BNG. In 2019 is een nieuwe BNG lening aangetrokken van € 650k, ter verbetering van de liquiditeitspositie van Promen.

Kasgeld limiet (x € 1.000)	1 ^e kw	2 ^e kw	3 ^e kw	4 ^e kw
1.Vlottende schuld	3.000	3.000	3.000	3.000
2.Vlottende middelen	3.350	3.350	3.350	3.350
3.Netto vlottend (+) of overschot middelen (-)	-350	-350	-350	-350
4.Gemiddelde van (3)	-350			
5.Kasgeldlimiet	2.824			
6a.Ruimte onder de kasgeldlimiet	3.174			
6b.Overschrijding van de kasgeldlimiet				
<u>Berekening kasgeldlimiet</u>				
7.Begrotingstotaal	34.434			
8.Percentageregeling	8,20%			
Kasgeldlimiet	2.824			

Het gaat bij de kasgeldlimiet om het beperken van renterisico's op korte schuld. Korte schuld is bedoeld voor het financieren van lopende uitgaven. De kasgeldlimiet is gekoppeld aan het begrotingstotaal en geeft een objectieve grondslag aan het maximumbedrag dat gefinancierd kan worden met kortlopende leningen.

Uit het bovenstaande overzicht blijkt dat Promen geen overschrijding van de kasgeldlimiet in 2024 verwacht.

Renterisico norm (x € 1.000)	OP 2023	Begr. 2024	Begr. 2025	Begr. 2026	Begr. 2027
Renteherzieningen	-				
Aflossingen	244	244	244	244	244
Renterisico (1+2)	244	244	244	244	244
<u>Berekening renterisiconorm</u>					
Begrotingstotaal	36.079	34.434	32.708	31.085	29.531
Percentageregeling	20%	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	7.216	6.887	6.542	6.217	5.906
Ruimte onder risiconorm	6.972	6.643	6.298	5.973	5.662
Overschrijding risiconorm	-	-	-	-	-

De renterisiconorm betreft de tegenhanger van de kasgeldlimiet. Het deel dat niet kortlopend kan worden gefinancierd dient langlopend te worden gefinancierd. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en van de renterisico's. De norm is een benadering hiervoor.

De berekening van het renterisico is een benadering van het te lopen c.q. het gelopen renterisico. Uit het bovenstaande overzicht blijkt dat Promen in 2024 ver onder de renterisiconorm blijft.

Rechtmatigheid

Het Algemeen Bestuur heeft het geactualiseerde controleprotocol, het normenkader alsmede de bijgestelde Financiële Verordening ex artikel 212 van de gemeentewet in december 2015 vastgesteld. Jaarlijks wordt beoordeeld in hoeverre actualisering van deze kaders aanpassing behoeven wegens relevante wijzigingen in de wet- en regelgeving. In 2017 is het normenkader aangepast door het bestuur.

Promen beschikt over een sterke verbijzonderde interne controle (VIC) functie. Op basis van een uitgebreid programma worden periodiek audits uitgevoerd op de kwaliteit van de uitgevoerde interne controles, een systematiek waarop ook door de externe accountant wordt gesteund. De VIC bevindingen en de bevindingen van de externe accountant worden teruggelegd in de organisatie, waarna de herstelacties worden gemonitord en het MT en het Bestuur worden geïnformeerd over de voortgang.

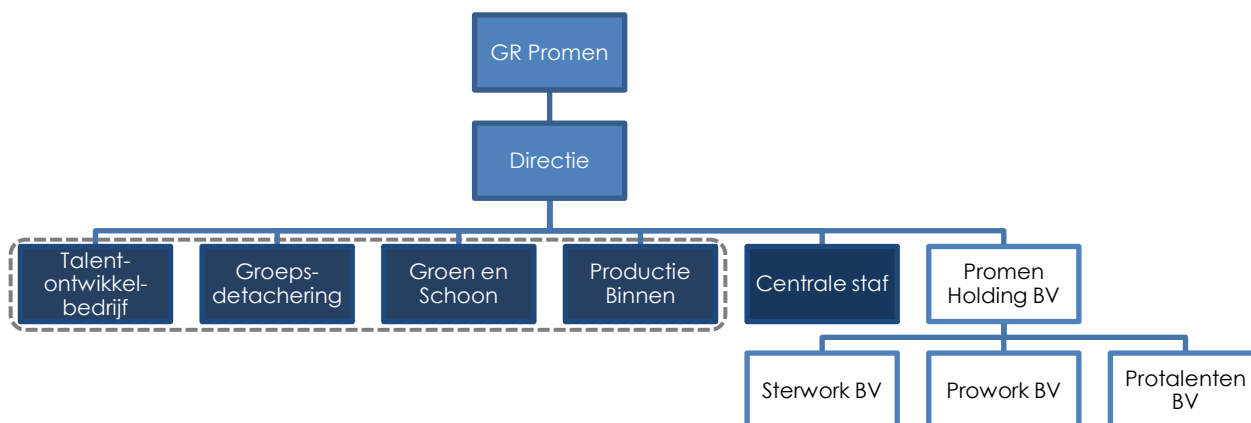
Na de herstructurering van de organisatie is de focus bij Promen nu in toenemende mate gericht op het werken aan en het inrichten van efficiëntere, snellere en kwalitatief betere processen. In de informatievoorziening worden voor medewerkers in passende ICT voorzieningen op de werkplek en een technisch juiste infrastructuur voorzien. Promen maakt voor de informatievoorziening gebruik van bedrijfsbrede systemen, waarvoor op de functie afgestemde toegang wordt verleend. Er is sprake van de volgende bedrijfsbrede systemen:

- AFAS e-HRM systeem t.b.v. personeelsinformatie en personeelsbeheer (inclusief salarisverwerking) van zowel de doelgroep (medewerkers en trajectdeelnemers) als de niet doelgroep medewerkers;
- Exact: financiële en bedrijfsadministratieve gegevens.

Per 1-1-2018 heeft outsourcing plaatsgevonden van het serverpark en het systeembeheer. In 2018 is het nieuwe e-HRM pakket van AFAS aangeschaft en geïmplementeerd. In 2019 is AFAS operationeel gegaan en begin 2020 is Promen gestart met een nieuw planningsysteem voor de bedrijven (Timetell).

Verbonden partijen

De GR Promen beschikt over een onderliggende private structuur met een aantal BV's. Hieronder wordt de huidige private structuur beschreven.

Promen Holding BV

Promen Holding BV is een houdstermaatschappij die zelf geen activiteiten uitvoert, maar wel beleidsinvloed heeft op de dochterwerkmaatschappijen. De aandelen zijn voor 100% in handen van de GR Promen. Er bevindt zich geen vreemd vermogen in deze BV. Het eigen vermogen bedraagt € 54.302.

Sterwork BV

Sterwork is de naam van de vennootschap die is opgericht om op te treden als formele werkgever van niet doelgroep personeel. Feitelijk worden de niet doelgroep medewerkers tegen betaling van de loonkosten gedetacheerd bij de GR Promen. De aandelen zijn voor 100% in handen van Promen Holding BV. Er bevindt zich geen vreemd vermogen in deze BV. Het eigen vermogen bedraagt € 18.151.

ProWork BV

ProWork is de naam van de vennootschap die is opgericht om op te treden als formele werkgever van doelgroep personeel (niet WSW). Feitelijk worden de doelgroep medewerkers tot en met 2017 tegen betaling van de loonkosten gedetacheerd bij de GR Promen. Met ingang van 2018 is deze BV in gebruik voor de vraag gestuurde PW dienstverlening aan de individuele gemeenten. De aandelen zijn voor 100% in handen van Promen Holding BV. Er bevindt zich geen vreemd vermogen in deze BV. Het eigen vermogen bedraagt € 18.151.

Protalenten BV

Protalenten is een lege BV waarin momenteel geen activiteiten plaatsvinden. De aandelen zijn voor 100% in handen van Promen Holding BV. Er bevindt zich geen vreemd vermogen in deze BV. Het eigen vermogen bedraagt € 18.000.

Fiscale positie

Promen heeft een Convenant horizontaal toezicht gesloten met de Belastingdienst. Met organisaties die participeren in horizontaal toezicht worden afspraken gemaakt over wederzijds vertrouwen, begrip en transparantie en vastgelegd in een convenant. Hierdoor krijgt de Belastingdienst actuele informatie over de fiscale strategie, de fiscale beheersing en de transparantie van Promen. Deze kennis stelt de Belastingdienst in staat zijn toezicht aan te passen en alleen die activiteiten uit te voeren die nodig zijn om de horizontalisering te valideren. Deze samenwerking past uitstekend bij het speerpunt van Promen ten aanzien van de continue verbetering van de primaire en de ondersteunende processen.

Als gevolg van het Hoofdlijnenbesluit 2017 is de PW-dienstverlening aan de deelnemende gemeenten per 1-1-2018 volledig ondergebracht bij de onder de GR Promen ressorterende ProWork BV. Dit is een wijziging ten opzichte van de situatie tot en met 2017 toen alle activiteiten in de GR Promen waren gesitueerd. Dit heeft gevolgen voor de VPB.

Met ingang van 1 januari 2016 is de VPB voor overheidsondernemingen ingevoerd. Promen heeft eerder een succesvol beroep gedaan op de bestaande SW-vrijstelling in de VPB wetgeving. Om te komen tot nieuwe afspraken vindt op dit moment overleg plaats met de Belastingdienst.

Openbaarheidsverslag

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden en verplicht een bestuursorgaan tot actieve openbaarmaking van informatie. Op grond van artikel 3.5 van de Woo is een bestuursorgaan verplicht om jaarlijks in de begroting en de verantwoording aandacht te besteden aan de beleidsvoornemens en uitvoering van de Woo. In deze paragraaf wordt op hoofdlijnen een kwalitatieve beschrijving gegeven van de activiteiten die worden uitgevoerd op de thema's actieve en passieve openbaarmaking en verbetering van de informatiehuishouding.

Actieve openbaarmaking voor de verplichte categorieën documenten (artikel 3.3.Woo)

Onder actieve openbaarmaking verstaan we de activiteiten die vanuit Promen worden ondernomen om de wettelijk verplichte informatie actief openbaar te maken. En daarnaast een inspanningsverplichting om andere informatie (buiten de verplichte categorieën) op eigen initiatief openbaar te maken. Op dit moment worden vanuit de verplichte categorieën de volgende gegevens gepubliceerd:

- Bereikbaarheidsgegevens van Promen op de website
- Stukken van ons algemeen bestuur: vergaderverslagen, begrotingen, ondernemingsplannen en jaarstukken via de website

De inspanningsverplichting tot openbaarmaking voor andere documenten dan de verplichte categorieën (artikel 3.1 Woo)

Ten aanzien van de inspanningsverplichting om andere informatie actief openbaar te maken moet eerst helder worden welke ambitie Promen daartoe heeft. Dat zal in afstemming met bestuur en management worden bepaald.

Verplicht platform voor actieve openbaarmaking (artikel 3.3 b Woo)

De actieve openbaarmaking geschiedt op dit moment via de website van Promen. Het doel van artikel 3.3b Woo is dat alle bestuursorganen gebruik maken van het landelijk Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI). Op deze wijze ontstaat een volledig overzicht van alle verplicht actief openbaar gemaakte documenten. Op dit moment is men PLOOI aan het vervangen. Op het moment dat er een platform beschikbaar is zal Promen dit gaan gebruiken.

Passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek; hoofdstuk 4 Woo)

Onder passieve openbaarmaking verstaan we het openbaar maken van informatie naar aanleiding van een verzoek uit de samenleving. We houden daarmee rekening met het anonimiseren van persoonsgegevens en wettelijke uitzonderingen.

De informatiehuishouding (hoofdstuk 6 Woo)

Voor de verbetering van de informatiehuishouding is in 2022 in samenwerking met het Streekarchief een verbetertraject opgestart. In 2023 zal het plan van aanpak worden opgevoerd. De medewerkers zullen worden begeleid in het goed archiveren van informatie in de daarvoor bestemde systemen. In dit kader zullen de medewerkers ook worden geïnformeerd over de Woo, hun rol hierin en de ondersteuning op dit terrein.

Aanstelling en het in dienst hebben van een Woo contactpersoon (artikel 4.7 Woo)

De Woo schrijft voor dat ieder bestuursorgaan 1 of meer contactpersonen heeft om vragen van burgers te beantwoorden over de beschikbaarheid van publieke informatie. In 2023 zal bij Promen een Woo- contactpersoon worden aangewezen.